

voornaamste accoorden bij ons oude kerktoonsoorten-systeem? En waarom dat verschil in accoord-opvolging van Psalm 47, 6e regel, vers 4 en 1? Van dat „wormvormig aanhangsel, dat geopereerd werd, op sterk water den volke wordt vertoond“, kan ik niets bespeuren.”

Het verschil van meening is hier zeer begrijpelijk. Wie als de heer Besselaar alleen van de oude toonaarden wil weten, die moet wel zoo schrijven als hij deed en dien moeten mijn adviezen wel een gruwel zijn. Even verklaarbaar is het, dat juist in dit opzicht menig organist mij bedankte voor den goeden raad en hartelijke instemming met mijn wenken betuigde. Misschien ligt de waarheid in het midden, en is de heer Besselaar te streng-klassiek, terwijl ik te modern ben. Ik heb graag, dat de harmonie zoo nauw mogelijk aansluit bij de woorden, waardoor vanzelf groote variatie moet toegelaten worden. Dat dientengevolge het spel niet meer eenvoudig en waardig zou zijn, kan ik niet inzien. Een dominantaccoord bij den voorlaatsten regel van Psalm 68:10 vind ik „afschuwelijk“, omdat het de gedachte geeft van iets afgesloten, terwijl die volkomen in strijd is met de woorden; wie daar den dominant neemt laat — voor mijn gevoel — den laatsten regel achter-aanhinken, die juist een triomftogen moet rijden. Eenzelfde geval is het met Psalm 47:1 en 4, waarover ik in mijn artikel van 24 Juni reeds het noodige zeide. — Doch wie alleen van de oude toonaarden wil weten, kan dezen kant natuurlijk niet uit en moet het spreken van majeur en mineur zelfs „abuis“ vinden; wat ik desondanks met een onbezwaard gemoed blijft doen.

Van den heer Besselaar neem ik hiernede afscheid, met volle waardeering voor zijn inzichten, dankbaar voor zijn schrijven, en verzekerd ervan, dat we even goede vrienden blijven al gun ik mij de vrijheid, enkele dingen anders te denken en te gevoelen dan hij.

Ten slotte dan nog iets over het laatste punt, waarover een paar organisten mij een vraag deden; n.l. het spelen van punten en komma's. Ik schreef:

Punten en komma's spelen lijkt me verkeerd, omdat het met het karakter der melodie in strijd is. Wel zal men acht erop moeten geven, niet het minst in de keuze der accoorden, zooals ik boven aangaf.

Nu vroeg men mij, of ik geen uitzonderingen op dezen regel toeliet. Enkel overduidelijk geweld, maar in sommige Psalmen mocht het toch wel, b.v. Psalm 27:7 laatste regel; Psalm 68:10, idem; Psalm 79:7, 2e en 4e regel.

Ook merkt een ander — die het overigens wel met me eens was — op, dat over het algemeen de muzikale ontwikkeling der gemeenteleden zeer laag staat en daarom het toch wel wenschelijk is, op deze manier daaraan tegemoet te komen, wat met soortgelijke voorbeelden mij werd aangetoond. Dat kan toch wel zonder het karakter der melodie te verloochenen en al ware dit een enkele maal zoo, dan zou het nog noodig kunnen zijn ter wille van de woorden.

Mijn antwoord kan kort zijn. Boven aangehaalde uitspraak komt voor aan het einde van mijn laatste artikel. Dit was m.i. reeds te lang geworden — niet op zichzelf, maar om de geringe belangstelling, die ik voor zulke lectuur verwacht —, en daarom haastte ik naar het einde. Zoo klinkt deze uitspraak wat forscher dan ze bedoeld was. Ik dacht aan het spel van organisten, die doen alsof ze met een lat op de schoolbank bij het klassikaal leesonderwijs de teekens slaan. Dat vind ik een verschrikkelijk gehoor. Doch met mate ze aan te geven vind ik heel goed. Men kan m.i. dan het best kool en geit sparen door de rechterhand even los te laten, maar met linkerhand en voet door te spelen. Er blijft dan toch een doorgaande ondergrond.

De M.

UIT DE SCHRIFT.

Tweeërlei wee-geroep.

Alsdan zullen zij beginnen te zeggen tot de bergen: valt op ons; en tot de heuvelen: bedekt ons.
Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Luc. 23:30; Marc. 15:34.

Nog is het woord niet vergeten van den man, die eens gezegd heeft, dat weedom en lust hierin zijn te onderscheiden, dat de weedom wel wil vergaan en daarom roept om ondergang, doch dat alle lust wil eeuwigheid, wil diepe, diepe eeuwigheid; dat lijden zwakheid, maar lust kracht is.

Heeft die man de waarheid gezegd? Weet hij den tweevoudigen roep: den roep van weedom en van lust en heeft hij het onderscheid ervan goed verstaan?

Men heeft bevestigend geantwoord.

Daar is gezegd, dat deze mensch den roep van het wee en den roep van den lust zuiver heeft opgevangen. En men heeft gewezen in de riching, waarheen ook zijn hand ons wees: Golgotha. In den Gekruiste ziet hij immers niet anders dan den bleeken jood, die niet ja durft zeggen tot het leven, die stil vergaat, die, in plaats van neen te zeggen tot den dood, overvallen wordt door het verlangen naar den dood. De Gekruiste is de

zwakkeling, die niet bouwen wil, doch zich laat begraven zonder zelfs bouwoffer te zijn, waarop nieuwe veste van sterkte zich gronden kan. De bleeke jood zocht den dood en wordt onder den voet gelopen. Zijn weedom roept tot den ondergang; zijn wee zegt: verga! Maar hooger staat de Lust, de Daad, de Wil, die bouwt. De Lust laat zich niet onder den voet loopen, gelijk de Gekruiste, maar licht over het leven en loopt zelf onder den voet al wat te vertreden is, al wat klein is en zwak. De Lust bouwt zich een paleis van eeuwigheid en sterkte, en zegt: ja tot het leven. Hij heeft in zich den roep, die uitbreekt naar alle zijden, den roep om diepe, diepe eeuwigheid.

Weedom roept om te vergaan.

Lust roept om eeuwigheid en om een eeuwig leven.

* * *

Heeft de man, die zoo sprak over weedom en over lust, goed gehoord?

Neen, antwoorden wij; neen.

Zwaar was zijn hart om te verstaan en zijn ooren hebben hoorende niet gehoord.

Want juist bij Golgotha is, o mensch, u deze dwaasheid weersproken in het lijden van den Man van Smarten.

Deze Man van Smarten, torsende Zijn kruis, dragende Zijn weedom, Hij leert het bestaan ons kennen van tweeërlei weedom, van een tweevoudigen roep van weedom en van pijn. Er is valsche en zuivere smart. En niet steeds is haar lied van zuiveren klank.

Valsche weedom, zondige smart, ja, die roept wel: verga; deze bidt wel om den eeuwigen ondergang. De bergen roept deze onzuivere droefheid wel op, te bedekken het leven en de heuvelen, te begraven den beker der zwijmsling met de hand, die den lustbeker niet te grijpen vermocht.

Maar waarachtige weedom, droefheid, die naar God is, zuivere smart wil immer diepe, diepe eeuwigheid. Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij mij? Waarom zijt Gij ver van de woorden mijns brullens? Eeuwig, geef mij Uw eeuwigheid!

* * *

Valsche, zondige weedom en zuivere, zondeloze smart.

Ge vindt ze op Golgotha tegenover elkander. En als gij ze niet vindt, dan ziet ze daar den Christus Gods en spreekt er van.

Hij spreekt, gaande ten doode, de menschen aan, die klagen en weenen. Hij zegt hun aan de smarten, die over hen komen zullen. Zij zullen, als straks de golven over hen in oordeel heengaan, geen sterkte vinden. Vergaan zullen ze willen en onder bergen verpletterd zijn.

Hier openbaart ons de Christus den wil tot den dood, den roep om ondergang, die niet alleen in angstwoorden zich hooren doet bij de beginnellen der smarten, als de tijdelijke sterkte bezwijkt (Jeruzalem), maar ook bij de voleinding der smarten, als de eeuwige dood verschijnt (Luc. 23:30, vgl. Hos. 10:8, Openb. 6:16). Zoo is daar dan toch wel waarlijk een weedom, die roept om den ondergang. Doch in dien rauwen roep om ondergang spreekt dan ook de zonde mee, de zonde, die alle stem onzuiver maakt, de stem der vreugde en de stem der smart. „Wee“ roept: verga. Doch dat is dan ook altijd menschen-wee, zondaren-wee. Want wij hebben nog nooit zuivere vreugdetaal, en nog nimmer ongeschonden smartuiting vernomen. Er is geen onbevleete ontvanging noch ook een smetteloze geboorte van ook maar één lied, zelfs niet van een lied der smarte. Dat hebben de menschen vergeten; maar de Christus weet het wel. Hij hoort den roep der smarten, die smeekt in hoogsten nood straks om den ondergang. En als de smart de bergen roept om te begraven en te vergruizen, dan is daar in dien roep de handhaving der zonde. Niet tot de bergen, maar tot God heeft zich alle smart te richten. En wie, hetzij nu of in den jongsten dag, liever voor God versmolten, dan door God genezen wil worden, wie de uitkomst zoekt, niet in onderwerping aan God, maar in den roep om te vergaan, wie in zijn laatste wanhoopsgebed niet de wapens zijner zonde wil inleveren, doch liever vergaat, dan in Gods handen te vallen, die bewijst verschrikkelijk-klaar, dat de weedom niet kan bekeeren, zelfs niet in het aangezicht der hel.

Roept de weedom om te vergaan?

Ja; ons zegt dat de Christus, Die sterven gaat.

Maar als Hij in Zijn sterven rept van zulken roep van weedom, dan wijst Hij niet naar Golgotha heen, doch van Golgotha af. Want wel bij de zondige menschen, doch niet in Zijn reine menscheelikeid roept de weedom om te vergaan.

Christus' smarten.... hoor, ook zij roepen om eeuwigheid, om diepe, diepe eeuwigheid. Ze roepen om God, om gemenschap, om eeuwig leven.

Niet tot de bergen roept Hij, maar tot God. Geen verplettering begeert Hij, doch geneezing. Niet onder de bergen wil Hij begraven zijn, doch Hij wil treden nu op zijne hoogten. Geen ondergang begeert Hij, doch eeuwigen o gang. Waarom ben ik, o God, van U verlaten? Hoort gij nu, mensch, hoe vreemd dezen gekruisten Heiland de wil tot ondergang is, zelfs als Hij in den eeuwigen dood

verzinkt? Verneemt gij nu, hoe onmogelijk het den Christus Gods is, ook maar één oogenblik te willen vergaan?

O gij, die „den bleeken jood“ veracht, omdat gij Hem alleen maar ziet lijden in weedom, omdat Hij niet in just geniet, gij hebt Hem nooit gezien, gij hebt de smart, de echte, zuivere smart nog nooit hooren schreien tot God en in haar schreien triomfeeren.

Hier is de smart en haar roep, zonder eenigen bijklank. Hier is een zuivere roep van weedom, waaraan geen zonde en geen ongerechtigheid iets heeft verontreinigd. Hier is de eenige stem, die het lied der smarten met zuiveren toon heeft gedragen in den nacht.

Zult gij nu hooren, mensch en u bukken voor deze smart?

Zult gij uw Heiland nu zien als den Zondeloze, zelfs in zijn grootste angsten?

In alle aanroeping der bergen is toch de loslating van God, en dus de volkomene en uiteindelijke handhaving der zondige begeerte. Had Christus zoo geroepen in Zijn angsten, zie, Zijn kruis ware een dorre boom ons geworden, een vloekhout zonder zegen, een doodsbom zonder levensvrucht.

Doch neen — niet alzoo is ons evangelie.

Christus' weedom was zuivere, reine weedom en de spiegel, waarin Hij Gods licht begeerte te zien, is in den nacht van Zijn wilde angsten door Zijn heeten adem toch niet beslagen. Hij ziet nog wel niet het licht, want God heeft Hem verlaten en donker is Golgotha, duister als de hel. Maar als weer eenmaal Gods licht breekt door de duisternis, o God, Uw licht zal dan een onbeslagen spiegel vinden en in dien spiegel zal Uw licht vinden het zoekende oog van Uw Zoon; het oog, dat breken wel gaat, maar dat niet door zonde, niet door één zonde is verduisterd; het oog van Hem, Die het licht niet kan zien en nochtans kan verwachten, kan gelooven.

* * *

Leer nu, o Christen, het lied van den weedom en van den lust. Leer het op Golgotha.

Daar is buiten Golgotha de trotsche mensch, die den weedom van Christus veracht en van zijn eigen lust, van zijnen sterken wil, de overwinning der eeuwigheid verwacht. Doch hij zal zich voor eeuwig bedrogen hebben; straks, als hem de lust vergaat en als „wee“ roept: verga! Want wie het geheim van den weedom niet kent, die kent ook dat van den lust niet. Wie niet de sterkte van Christus' zuivere smarten weet, die kent niet de zwakheid, de onmacht van eigen bedorven lust. Wie niet weet, dat Jakob met tranen overwint, die zal van eigen lachen te laat de machteloosheid beweenen. Bergen valt op ons; en bedekt ons, heuvelen.

Ga nu naar Golgotha.

Ga zacht nu en stil naar den stervenden Heiland en ween nu, ween nu bij Hem om de machteloosheid uwer lusten.

Dan hoort ge de stem van Zijn weedom. Ge dankt Hem dan, dat Hij in Zijn angsten God niet voorbijgegaan is, God niet een oogenblik heeft losgelaten; dat Hij niet de stemme der bergen, maar den levenden God bleef zoeken, toen Zijn hoofd angstig in-wroette tegen den dood. Dezen Christus heeft de groote, de heilige, de noodzakelijke lust tot God en tot Gods eeuwigheid niet verlaten, nooit verlaten. En Zijn groote lust heeft Zijn smart niet verteerd, noch Zijn smart Zijn lust verslonden. Doch in Zijn wee bleef groot Zijn lust tot diepe, diepe eeuwigheid.

Een Heiland, Die zoo in lijden den lust bewaart, Die begeert niet alleen, maar Die verwerft ook, Die verdient ook, Die schenkt ook diepe, diepe eeuwigheid. Hij schenkt het den kinderen van wee en van dood.

Christus is de Sterke Heiland in Zijn weerga-looze smart. Hij heeft lief gehad niet alleen de menschen, maar bovenal Zijn God — tot het einde.

En daarin, daarin ligt al onze zaligheid. Want de Lust triomfeert alleen in wee, en niet anders dan door ondergang is de opgang gewonnen.

Hellevaart schept hemelvaart, als in die beide is: de eeuwigheid.

Golgotha....

K. SCHILDER.

Verbetering. In de vorige mediatie staat: Claudia kan Pilatus, de stem der droomen, het gekrijsch der Joden, de vrees voor de goden, de angst voor den keizer niet overwinnen. Men leze de tweede en de vierde komma niet.

KERKELIJK LEVEN.

Iets over „het huisbezoek“.

I.

Wanneer onder dit opschrift een en ander zal worden besproken over het huisbezoek, dan ga vooraf de mededeeling, dat wij voor het huisbezoek drie onderscheidingen kunnen maken.

Wij kunnen spreken van het huisbezoek door een Dienaar des Woords gebracht aan de zieken der gemeente, of aan de huizen dergenen, die verhinderd zijn tot den publieken dienst op te gaan.

In der de kr
Voo
bezoek
door
meer
twee
zielen
Een
zoek
tot he
opwel
Het
evenz
een o
sprok
onde

Ken
landsc
schrij

af
du
ki
te
bi
he
de
tr
w
zi
al
re
ge
la
le
di
de

Fer
den,
menig
ziene

Voc
Wa
tijd t
zelf
durft
ambt
ruste
klemt
der z
het b
zoo
geest
rend
kerk.

Hel
het d
wen.

Hel
ontfer
enkel

Na
de le
meen
den l
door

de ri
de A
lichai
komt

No
ling

aan
Zijn
geleg
neest
van

Oo
Timo
van

wekk
hiede
niet

lijke
zacht
het v

On

in e
scri
der l
alger
dere,
geroe

Luth
bleef
ziels

„C
zond
fessi
duid
besti
bedie

Or

zoo

de l
de g
zien,
lijdes